

Odpovědnost za obsah komentářů na sociálních sítích

LIBOR VAŠÍČEK / ŠÁRKA VAŠÍČKOVÁ

LEGAL PARTNERS, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S. R. O.

V dnešní době je pro muzea a galerie v podstatě nutností mít svůj profil na sociálních sítích. Co největšímu dosahu příspěvků pak pomáhají reakce, a to jak emotikony, tak hlavně komentáře. Takových komentářů se pak mohou sejít pod příspěvkem desítky. Diskuze dnes přitom vyvolávají nejen (kontroverzní) umělecké počiny, ale i čistě historická témata. Pro příklad uveďme nedávnou aféru týkající se památníku maršála Koněva v Praze. Jak se však vypořádat s komentáři, které jsou nevhodné nebo právně závadné? Je internet skutečně anonymním prostředím, na které se nevztahují zákony a kde si každý může psát, co ho napadne, bez jakýchkoliv hranic a odpovědnosti?

Může být organizace odpovědná za něco, co nenapsala?

Odpověď na tuto otázku je poměrně jednoduchá. Uživatelé sociálních sítí (pro naše potřeby muzea nebo galerie), jenž se rozhodli založit si svůj profil a zpřístupnit svoji „zeď“, jsou odpovědní za zde publikované komentáře ostatních uživatelů. Obecně totiž platí, že pokud někdo dává někomu prostor, kde se může názorově projevit, tak nese odpovědnost za jeho vyjádření. V této souvislosti nelze než doporučit důslednou správu profilu spočívající i v monitorování obsahu příspěvků ostatních uživatelů a v jejich uvážlivém posouzení. Povinností provozovatelů profilů na sociálních sítích je přijmout účinná opatření k omezení šíření právně závadných komentářů, zabránit jejich zveřejnění nebo je odstraňovat.

Neznamená to však, že by odpovědnost ležela výlučně na bedrech organizace, jež příspěvek na svém profilu zveřejnila. Největší díl odpovědnosti má samozřejmě autor komentáře k příspěvku, ten se může dopustit přestupku zveřejněním komentáře, který někoho hrubě zesměšnil anebo jiným způsobem hrubě urazil či vyhrožuje druhé osobě újmou na zdraví či způsobením újmy na základě její příslušnosti k národnostní menšině, jiné sexuální orientaci, barvě pleti, rase, pohlaví, víře, věku anebo politickému přesvědčení.

Trestný čin může spáchat i autor komentáře, který otevřeně propaguje např. fašismus, který podněcuje k násilí, k hanobení národa, rasy anebo etnické či jiné skupiny osob, nebo podněcuje k nenávisti vůči skupině osob. Skupinou osob, proti které je podněcována nenávist, mohou být přitom i ženy. Trestně právní rovinu může mít i propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka.

Trestně právní odpovědnost provozovatelů profilů na sociálních sítích bude spíše výjimečná. Pasivita ze strany provozovatelů profilů na sociálních sítích vůči jimi zpřístupněnému obsahu však může mít za následek občanskoprávní odpovědnost.

Jaká je dosavadní soudní praxe v ČR

České soudy posuzují ve věcech souvisejících s komentáři s právně závadným obsahem zveřejněnými na sociálních sítích několik kritérií. Hlavním je míra zásahu do práv osoby, na jejíž

adresu se komentář negativně vyjadřuje, případně závažnost výhrůžek. Míra zásahu do práv poškozené osoby bývá rovněž dělicí linií mezi přestupkem a trestným činem. Hranici mezi přestupkem a právně přijatelným jednáním pak spočívá v posouzení hranice mezi právem autora komentáře na svobodu projevu a právem na zákonitou ochranu toho, jehož se komentář týká. V každém případě ovšem přesné vymezení neexistuje, a proto nelze než doporučit, v reakci na komentáře pod vlastním příspěvkem, postupovat spíše obezřetněji. Pro úplnost je třeba zmínit, že dalšími faktory, které jsou z hlediska škodlivosti komentářů a jejich dosahu posuzovány, je počet sledovatelů účtu, pod jehož příspěvkem byl komentář zveřejněn, a jeho veřejnost.

Jak reagovat na nevhodné nebo právně závadné komentáře?

Vhodné je důsledně spravovat svůj profil a monitorovat obsah komentářů ostatních uživatelů k našim příspěvkům. V případě, že některé překročí meze, jež považujete ve své organizaci za přijatelné, je dobré se vůči nim (slušně) vymezit. Vymezení se nepředstavuje porušení práva autora komentáře na svobodu projevu, ale máte moc dát mu najevo, že uvedené informace nejsou vaším názorem, neztotožňujete se s nimi nebo je nepodporujete. Vymezení se vůči názorům jiného uživatele s sebou často nese bonus, že se tón komentářů výrazně zmírní. Ona ostatně taková diskriminativní, nebo agresivní debata pod příspěvky nepomáhá ani image muzea či galerie. V případě, že však komentáře mají vulgární charakter anebo v nich dokonce narazíte na výzvu k násilí nebo diskriminaci či slovní napadání jednotlivců a určitých etnických, politických anebo jiných skupin obyvatel, tj. jedná se o právně závadné komentáře, je na místě takové komentáře odstranit nebo jinak zamezit jejich zveřejnění.

Jak rychle právně závadné komentáře odstranit?

Evropský soud pro lidská práva judikoval, že po majiteli profilu na sociálních sítích nelze požadovat, aby komentář smazal dříve než za 24 hodin od jeho zveřejnění. Přesnou hranici nicméně nestanovil, vždy je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem

a posuzovat vše jednotlivě. Profily muzeí a galerií nemají povahu např. internetových zpravodajských portálů s velkým počtem sledujících, u jejichž příspěvků se mohou denně objevit desítky až stovky nových komentářů, přičemž monitoring takového množství je bezpochyby náročný z hlediska časového i finančního. V případě

muzejních institucí však lze podle našeho názoru snadněji monitorovat jejich profily na sociálních sítích pravidelnou kontrolou v určitých časových intervalech, díky níž je pak v případě potřeby možné rychle zasáhnout a vypořádat se s nevhodnými nebo právně závadnými texty ostatních uživatelů. ■

14. Sněm AMG

Příprava podkladů pro jednání

Valné shromáždění AMG se uskuteční ve dnech **16.–17. října 2024** v prostorách **Národního zemědělského muzea, s. p. o. – Muzea potravin a zemědělských strojů v Ostravě**.

Sněm AMG je vrcholným orgánem našeho profesního svazu a zasedá jednou za tři roky. Cílem tohoto významného setkání je kromě organizačních a personálních otázek příprava **konceptů a strategií činnosti AMG na léta 2025–2027**, projednání případné změny **Stanov AMG** a seznámení členských muzeí a galerií s výsledky práce AMG v uplynulém tříletém období (2022–2024). Sněm AMG je i prostorem k projednání **aktuálních problémů**, které hýbají oborem muzejnictví v ČR, a ke zhodnocení, co se v minulosti podařilo a kam je třeba zaměřit další úsilí.

Úkolem Sněmu AMG je také **zvolit nové vedení** naší organizace – **Exekutivu AMG** a **Revizní komisi AMG**. Exekutiva je hlavním výkonným orgánem AMG a je složena ze **7 osobností**, jež zastávají významné postavení v českém muzejnictví, řídí muzea různé velikosti a jsou v oboru činné v praktické i teoretické rovině. Revizní komise AMG představuje nezávislý kontrolní orgán a tvoří ji **3 členové**. Jejím úkolem je dohlížet na činnost a hospodaření našeho profesního svazu.

V současné době má AMG **314 řádných členů** (muzeí a galerií), **214 individuálních členů** a **18 čestných členů**. Při hlasování na Sněmu AMG má každý **řádný člen jeden právoplatný hlas**; individuální a čestní členové AMG mají hlas poradní (bez práva volit a být volen do orgánů AMG). Pokud nebude řádného člena AMG zastupovat jeho statutární orgán, musí příslušný

delegát **předložit písemné pověření**, že je **zmocněn ke hlasování**. Pokud budete při volbách do orgánů AMG navrhovat kandidáta, který se jednání sněmu nezúčastní, je třeba předložit jeho **písemný souhlas s případným zvolením do dané funkce**.

Chtěli bychom Vás požádat o **spolupráci při přípravě podkladů pro jednání 14. Sněmu AMG**. Jedná se zejména o předložení námětů do **Hlavních linií činnosti AMG na léta 2025–2027**, návrhů do **Kandidátní listiny pro volby do funkcí v Exekutivě AMG a Revizní komisi AMG pro období 2025–2027** a případných podnětů na změnu **Stanov AMG**.

Podklady pro jednání 14. Sněmu AMG bychom chtěli začít v součinnosti s členskou základnou připravovat **průběžně** tak, aby se s návrhy měli možnost podrobně seznámit všichni členové AMG v dostatečném časovém předstihu, resp. k nim včas připojit své připomínky či podněty. Materiály bude na svých zasedáních postupně projednávat Exekutiva AMG, resp. Senát AMG. S ohledem na hladký průběh přípravy jednání Sněmu AMG Vás proto žádáme, abyste své náměty předložili Sekretariátu AMG nejpozději do **30. června 2024**. Zejména návrhy na změnu Stanov AMG musí posoudit právníci, zda nejsou v rozporu s platnými předpisy ČR.

Kontakt:

Anna Komárková, výkonná ředitelka AMG
tel.: +420 224 210 037
mobil AMG: +420 736 438 611
e-mail: amg@cz-museums.cz